

CREATIVE WRITING COMPETENCIES AS A DIMENSION OF LINGUISTICS

COMPETENȚA DE Scriere Creativă ca dimensiune lingvistică

Georgeta CRIVOI, PhD student,

“Ton Creanga” State Pedagogical University of Chisinau

ORCID ID: 0009-0009-5987-9383

CZU: 37.09:81'1

DOI: 10.46727/c.27-28-09-2024.p215-219

Abstract. *Conceptual approaches to writing competence represent a variety of complex theoretical perspectives and paradigms that analyze and develop an individual's understanding and ability to write in a sophisticated and effective way. These approaches examine the interaction between author, text and reader, taking into account aspects as varied as structure, rhetoric, social and cultural context, cognitive processes, technological influences and dimensions of creativity in the act of writing. These approaches assume that writing is not just a simple manifestation of grammar and spelling, but rather a complex activity influenced by interrelated and variable factors such as communication goals, target audience, cultural and technological influences, and individual cognitive processes which are the basis of the composition of the texts. Therefore, understanding writing competence through these conceptual approaches involves deep exploration of the complex dynamics and multiple components that make up a person's ability to express ideas, information and emotions in an effective and influential way, whether for educational, professional or of artistic creation.*

Keywords: *receiving, creative writing competencies, approach*

Competența de scriere este un subiect complex și interdisciplinar, care se învață încă din clasa I. Există mai multe perspective asupra modului în care poate fi înțeleasă și dezvoltată această competență. Vom prezenta câteva abordări conceptuale ale competenței de scriere:

Abordarea tradițională în contextul competenței de scriere se concentrează pe regulile gramaticale, de ortografie și punctuație. Aceasta pune un accent puternic pe corectitudinea tehnică a scrisului și asigură respectarea normelor limbii române literare. Referindu-ne *la corectitudinea tehnică*, accentuăm ideea de respectare și folosire corectă a regulilor gramaticale, a ortografiei și a punctuației, evitând erorile gramaticale și ortografice. Abordarea tradițională presupune *existența unor norme și reguli prestabilite* pentru limba scrisă, iar elevii trebuie să le respecte pentru a comunica eficient. Acest lucru include respectarea regulilor de concordanță verbală și nominală, de acord în gen și număr, precum și de conjugare corectă a verbelor.

Este important ca textul să aibă *un scop clar* și să comunice informațiile sau ideile într-un mod explicit și concis posibil. Ambiguitatea și confuzia sunt evitate cu strictețe. Cei care adoptă abordarea tradițională pot căuta să modeleze stilul lor, respectând și principiile ortografiei limbii române. Aceștia urmăresc adesea să utilizeze un limbaj elevat și să respecte normele literare consacrate. *Învățarea prin reguli și exerciții practice* se aplică frecvent la lecții și implică practicarea acestora prin exerciții de scriere și corectare. Elevii sunt evaluați în funcție de abilitatea lor de a aplica aceste reguli conform criteriilor de evaluare stabilite [Apud 1].

Această abordare a fost criticată de către unii cercetători și pedagogi, deoarece se concentrează prea mult pe aspectele tehnice ale scrierii, în detrimentul dezvoltării gândirii critice și a exprimării creative. De asemenea, este considerată „învechită” în era tehnologică, în care comunicarea scrisă este influențată de platforme digitale și de comunicarea informală.

Este important să subliniem că abordarea tradițională nu este singura perspectivă asupra competenței de scriere, iar alte abordări, cum ar fi cele retorice sau procesuale, pot să pună mai mult

accent pe dezvoltarea abilităților de exprimare, pe înțelegerea publicului și a contextului, precum și pe gândirea critică.

Abordarea retorică se concentrează pe eficacitatea comunicării scrise. Se consideră că scrierea este un act retoric prin care învățătorul încearcă să convingă, să informeze sau să-i influențeze pe elevi. Astfel, se acordă atenție structurii, stilului și strategiilor persuasive. Această perspectivă se bazează pe principiile retoricii, care au fost dezvoltate în antichitate și care au fost utilizate pentru a instrui oratori și scriitori în arta de a convinge, informa și influența publicul.

Abordarea retorică evidențiază accentul puternic ce îi revine comunicării. Învățătorul trebuie să aibă un scop clar, bine definit, care constă în informarea sau persuadarea elevilor. Scopul comunicării determină alegerea strategiilor și a tonului de scriere. Învățătorul, prin modelul său, însuflă elevilor arta de a spune, a comunica, a convinge. Elevul trebuie să adapteze conținutul și stilul în funcție de cunoștințele, valorile pe care le posedă. Uneori, educabilul are tendința de relata cele scrise în fața colegilor, alegând tonul și stilul. Perspectiva retorică presupune că ceea ce funcționează pentru un public poate să nu funcționeze pentru altul.

Abordarea retorică analizează stilul și tonul de scriere. Stilul poate varia de la unul formal la unul informal, în funcție de scopul și publicul textului. Alegerea cuvintelor și a tonului pot influența modul în care elevul percepe și reacționează la text [6].

Retorica se concentrează pe dezvoltarea de strategii persuasive. Acestea pot include utilizarea argumentelor logice, folosirea exemplelor și a dovezilor pentru a susține punctele de vedere, recurgerea la emoții pentru a atrage cititorul și utilizarea tehnicilor de convingere retorică, cum ar fi ethos (credibilitatea), pathos (apelul la emoții) și logos (argumentarea logică).

Abordarea retorică se preocupă de organizarea textului într-un mod eficace. Învățătorii trebuie să aleagă structuri adecvate pentru scopul lor, cum ar fi structura cauză-efect, structura problemă-soluție sau structura narativă. O structură coezivă ajută la transmiterea mesajului și a argumentelor într-un mod clar și persuasiv.

În retorică, contextul joacă un rol semnificativ. Învățătorii trebuie să țină cont de circumstanțele și de contextul cultural sau social în care textul va fi citit. Acest lucru poate afecta alegerile lor de limbaj și argumentare.

Abordarea retorică implică adesea evaluarea critică a textelor scrise, atât din perspectiva eficacității comunicării, cât și din perspectiva eticii și a credibilității.

Nu se limitează doar la competența de scriere în școală, ci se aplică și în comunicarea profesională, în publicitate, în discursuri politice și în multe alte contexte în care convingerea și influențarea sunt esențiale.

Abordarea procesuală. Aici, scrierea este privită ca un proces și pune accentul pe dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Abordarea procesuală, în contextul competenței de scriere, se concentrează pe înțelegerea și dezvoltarea proceselor mentale implicate în scriere. Această perspectivă recunoaște că scrierea nu este un act izolat, ci un proces complex care implică mai multe etape și activități cognitive. În continuare, propunem mai multe informații despre abordarea procesuală.

Abordarea procesuală privește scrierea ca un proces care implică mai multe etape. Aceste etape pot include pre-scriere (planificare și generarea de idei), scriere propriu-zisă, revizuire și editare. Fiecare etapă are propriile procese cognitive asociate. În etapa de pre-scriere, elevul planifică ce va scrie și generează idei. Acest proces implică adesea brainstorming-ul, organizarea ideilor și stabilirea unei structuri preliminare pentru text. În timpul scrierii, elevul transformă ideile într-un text coerent. Aceasta poate implica gândirea logică, selectarea cuvintelor potrivite și dezvoltarea argumentelor sau a poveștii. După ce textul este scris, urmează etapele de revizuire și editare. El analizează și îmbunătățește claritatea, coerența, stilul și corectitudinea textului. Acest proces poate implica, de asemenea, ajustarea structurii și a conținutului [6].

Abordarea procesuală recunoaște importanța feedback-ului, fie din partea altor persoane, fie din autoevaluare. Elevul poate reveni la etapele anterioare și revizui textul în funcție de feedback pentru a-l face mai bun. Promovează dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Elevii trebuie să analizeze, să sintetizeze și să evalueze informațiile în timpul

procesului de scriere. Abordarea procesuală recunoaște că fiecare educabil are un proces unic și evoluează în timp. Înțelegerea și dezvoltarea competenței de scriere implică înțelegerea și dezvoltarea propriului proces de scriere.

Nu exclude alte perspective, cum ar fi cea retorică sau cea cognitivă, ci le poate completa. De exemplu, elevul care utilizează abordarea procesuală poate integra elemente retorice pentru a-și îmbunătăți convingerea și influența.

Abordarea procesuală subliniază importanța nu doar a produsului final, ci și a procesului de scriere în sine. Ea este folosită în învățarea scrisului, în cercetarea educațională și în dezvoltarea competențelor de scriere în diverse contexte școlare și profesionale.

Abordarea socială și culturală. Această perspectivă consideră că competența de scriere este influențată de contextul social și cultural și presupune înțelegerea normelor sociale și a conținutului cultural. Învățătorul trebuie să țină cont de interesul elevilor, scopul și contextul cultural. Această perspectivă recunoaște că scrierea este puternic influențată de normele sociale, valorile culturale, experiențele individuale și factorii contextuali [4].

Abordarea respectivă subliniază importanța înțelegerii contextului social și cultural în care un text este produs și citit. Elevii trebuie să respecte normele sociale, așteptările culturale și valorile comunității în care scriu. Uneori, conținutul textului nu răspunde la nevoile și așteptările elevilor. Ceea ce este acceptabil sau eficace într-un context cultural poate să nu fie la fel de potrivit în altul. Abordarea socială și culturală recunoaște că stilul și tonul de scriere pot varia semnificativ în funcție de cultură. Învățătorul trebuie să țină seama de aceste diferențe pentru a comunica eficient cu elevii și încurajează utilizarea și referirea la exemple culturale relevante din text. Aceste exemple pot face textul mai accesibil elevilor și mai convingător în respectarea valorilor culturale.

Fiecare elev are propriile experiențe personale și de viață care influențează modul în care abordează și tratează subiectele în scris. Aceste experiențe pot fi influențate de factori culturali, sociali și biografici.

Abordarea socială și culturală se ocupă, de asemenea, de politici de identitate. Elevii pot explora subiecte legate de etnie, gen, cultură și alte aspecte ale identității în contextul scrisului lor.

În acest cadru, se pune accentul pe promovarea diversității și incluziunii în scris. Elevii sunt încurajați să abordeze subiectele legate de justiție socială și să reflecte valorile unei societăți multiculturale. Abordarea socială și culturală poate implica o analiză critică a normelor culturale dominante și a modului în care acestea pot influența și perpetua inegalități sociale prin intermediul scrierii.

Această perspectivă recunoaște că competența de scriere nu este un concept universal, ci este influențată în mod semnificativ de variabilele sociale și culturale. Prin urmare, pentru a comunica eficient și pentru a evita erorile culturale sau sociale, elevii trebuie să fie conștienți de aceste influențe și să le integreze în procesul lor de scriere.

Abordarea cognitivă. Aici se explorează procesele mentale implicate în scriere, cum ar fi planificarea, organizarea informațiilor și rezolvarea problemelor. Se analizează, de asemenea, dezvoltarea competenței de scriere de-a lungul timpului și modul în care se dezvoltă gândirea critică și analitică.

În contextul competenței de scriere, abordarea cognitivă se concentrează pe procesele mentale implicate în actul de a scrie și pe dezvoltarea gândirii critice în timpul acestui proces. Această perspectivă recunoaște că scrierea nu este doar o activitate mecanică, ci implică și abilități cognitive complexe. Iată mai multe informații despre abordarea cognitivă a competenței de scriere:

Abordarea cognitivă examinează procesele mentale precum stabilirea, organizarea ideilor, generarea de conținut, evaluarea și luarea deciziilor în timpul procesului de scriere. Aceste procese sunt considerate cruciale pentru dezvoltarea competenței de scriere [6].

Elevii trebuie să planifice și să organizeze conținutul într-un mod coerent și structurat. Aceasta implică dezvoltarea unui plan sau a unei structuri pentru text, stabilirea scopurilor, precum și selecția de idei relevante. Elevii trebuie să poată genera conținut adecvat, să dezvolte argumente sau să creeze povești și idei relevante pentru textul lor. Acest lucru implică capacitatea de a gândi creativ și de a formula idei în mod clar.

Abordarea cognitivă încurajează dezvoltarea gândirii critice și analitice în timpul procesului de scriere. Ei trebuie să evalueze și să analizeze informațiile, să dezvolte argumente solide și să ofere dovezi pentru susținerea punctelor lor de vedere. Cognația în scriere implică, de asemenea, metacunoaștere, adică conștientizarea și controlul proceselor cognitive. Elevii devin capabili să-și evalueze propriul progres, să identifice erori și să își ajusteze strategiile în consecință.

Educația în abordarea cognitivă poate implica exerciții specifice pentru dezvoltarea abilităților cognitive ale elevilor, cum ar fi brainstorming, organizarea de hărți conceptuale, dezvoltarea de liste de verificare pentru revizuire și analiza critică a propriilor texte.

Abordarea cognitivă a competenței de scriere este strâns legată de dezvoltarea limbajului, deoarece competența de scriere presupune utilizarea corectă și eficientă a limbajului pentru a comunica idei și informații

Competența de scriere și abilitățile cognitive asociate pot continua să se dezvolte pe tot parcursul vieții. Elevii pot învăța mereu noi strategii și abordări pentru a-și îmbunătăți competența de scriere.

Abordarea cognitivă se aplică în învățarea scrisului, în cercetarea educațională și în dezvoltarea competențelor de scriere în diferite contexte școlare și profesionale. Ea subliniază că dezvoltarea competenței de scriere nu se rezumă doar la reguli gramaticale și structuri de text, ci implică, de asemenea, dezvoltarea proceselor mentale și a gândirii critice.

Abordarea tehnologică. Cu dezvoltarea tehnologiei, competența de scriere a evoluat rapid și include abilități legate de utilizarea instrumentelor digitale și a platformelor online. Elevii trebuie să înțeleagă cum să folosească software-ul de scriere, să citească și să creeze conținutul pe internet, și să navigheze în mediile digitale.

Abordarea tehnică, în contextul competenței de scriere, se concentrează pe utilizarea tehnologiei și a instrumentelor digitale în procesul de scriere și comunicare. O astfel de perspectivă recunoaște impactul tehnologiei asupra modului în care elevii compun, transmit și interacționează cu texte scrise. Abordarea tehnică implică utilizarea tehnologiei digitale, cum ar fi computerele, software-urile de procesare de text, platformele de publicare online, instrumentele de editare grafică și altele, pentru a compune și a edita texte.

Tehnologia digitală a deschis noi posibilități pentru elevi prin intermediul internetului și al mediilor digitale. Ei pot publica și distribui texte online, pot interacționa cu colegii prin intermediul rețelelor sociale și pot accesa o gamă largă de resurse de cercetare online [2].

Abordarea tehnică recunoaște că comunicarea scrisă nu mai este un proces unidirecțional, ci interactiv. Elevii pot primi feedback în timp real de la colegi, pot participa la discuții online și pot colabora cu alții în mediul virtual. Utilizarea tehnologiei digitale poate crește eficiența și productivitatea elevilor. Funcții precum corectarea automată a limbajului, verificarea gramaticală și stilistică și organizarea eficientă a notițelor pot facilita procesul de scriere.

Elevii trebuie să se adapteze la noile medii și platforme digitale. Acest lucru poate implica învățarea tehnicilor specifice de scriere online, cum ar fi optimizarea pentru motoarele de căutare sau adaptarea stilului pentru conținutul web.

Abordarea tehnică include, de asemenea, utilizarea elementelor grafice și multimedia în textele scrise. Acest lucru poate implica integrarea de imagini, video-uri, grafice și alte elemente pentru a sprijini și îmbogăți mesajul textual. Pe măsură ce elevii utilizează tehnologia pentru a compune și a distribui texte, este important să fie conștienți de aspectele legate de protecția datelor și securitatea online pentru a-și păstra informațiile în siguranță.

Abordarea tehnică a schimbat paradigma publicării. Elevii nu mai depind exclusiv de editori tradiționali pentru a-și vedea operele publicate. Auto-publicarea și publicarea online au devenit opțiuni viabile.

Abordarea tehnică a competenței de scriere recunoaște că tehnologia este o parte integrală a vieții moderne și a schimbat modul în care elevii scriu, publică și interacționează cu texte. Pentru a fi competenți în scriere în era digitală, ei trebuie să înțeleagă și să utilizeze tehnologia în mod eficient.

Abordarea creativă. În acest caz, scrierea este privită ca un act artistic și expresiv. Se pune accent pe imaginație, creativitate și stilul personal. Acest tip de abordare se aplică, în special, în domenii precum literatura creativă și poezie.

Abordarea creativă, în contextul competenței de scriere, se concentrează pe stimularea imaginației și a expresiei personale în procesul de compunere textuală. Această perspectivă recunoaște că scrierea poate fi o formă de artă și că elevii pot utiliza texte pentru a exprima idei, emoții și imaginație într-un mod unic [5, p. 45].

Abordarea creativă încurajează elevii să-și exploreze și să-și exprime vocea și viziunea personală în textele lor. Se subliniază autenticitatea și originalitatea. Elevii care adoptă această perspectivă sunt încurajați să experimenteze cu diferite stiluri literare, tehnici narative și forme de exprimare. Aceasta poate include utilizarea personificărilor, simbolurilor sau structurilor non-lineare.

Abordarea creativă pune un accent deosebit pe stimularea imaginației și dezvoltarea abilităților creative. Elevii sunt încurajați să gândească în afara cărții și să creeze lumi, personaje și povestiri neconvenționale. Din această perspectivă, textele scrise pot conține elemente artistice precum poezie, proză scurtă, proză poetică sau dialoguri dramatice. Scopul este de a evoca emoții și imagini puternice.

Abordarea creativă recunoaște că scrierea creativă necesită o atitudine deschisă și o pasiune pentru actul de a scrie. Elevii sunt ghidați să cultive această tehnică și să caute inspirație în diferite surse.

În cadrul lecțiilor de limba și literatura română, învățătorii organizează ateliere de scriere în care elevii creează, împărtășesc și apreciază reciproc lucrările lor, ceea ce contribuie la dezvoltarea competenței de scriere creativă. Acest lucru promovează dezvoltarea prin feedback și colaborare. Elevii care adoptă abordarea creativă pot publica lucrările lor în reviste literare, ziare sau prin auto-publicare. Recunoașterea și aprecierea talentului lor creativ pot fi obiective importante. Elevii creativi au posibilitatea de a interacționa cu colegii pentru a obține feedback și pentru a-și împărtăși munca. Astfel, vor dezvolta o comunitate de susținători și admiratori ai creațiilor lor [4].

Abordarea creativă a competenței de scriere pune un accent major pe exprimarea personală, pe dezvoltarea artistică și capacitatea de a evoca emoții și imagini prin cuvinte. Ea trebuie să se aplice la diferite lecții prin variate forme de exprimare în scris.

Bibliografie:

1. CARA, Angela, GAVRILUȚ, Monalisa-Laura. Pledoarie pentru lectura și scrierea creativă: relevanțe metodologice. În: *Univers Pedagogic*, 2023, nr. 2(78), pp. 23-28. ISSN 1811-5470.
2. DULAMĂ, Maria-Eliza. *Despre competențe: Teorie și practică*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2011.
3. IACOB, Luminița. COSMOVICI, Andrei. *Psihologie școlară*. Iași: Polirom, 2013.
4. GAVRILUȚ, Monalisa-Laura. *Pledoarie pentru lectura și scrierea creativă*. În: *Cadrul didactic – promotor al politicilor educaționale*, Ed. 1, Chișinău, Republica Moldova: Institutul de Științe ale Educației, 2019, pp. 720-724. ISBN 978-9975-48-156-4
5. MUNTEANU, Nina. *Manual de scriere creativă. Scriitorul de ficțiune: Fă-te publicat! Apucă-te de scris!* Pitești: Paralela 45, 2011. 192 p. ISBN: 978-973-4713-134
6. PAMFIL, Alina. *Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare* Pitești: Art, 2016. 380 p. ISBN 978-606-710-419-6